

ΕΥΡΩΠΑΙΟΣ ΕΠΟΠΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Περίληψη της γνωμοδότησης του Ευρωπαϊού Επόπτη Προστασίας Δεδομένων επί της ανακοίνωσης της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με την «Αποκατάσταση της εμπιστοσύνης στις ροές δεδομένων μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής» και επί της ανακοίνωσης της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο όσον αφορά τη «Λειτουργία του ασφαλούς λιμένα από τη σκοπιά των πολιτών της Ένωσης και των εταιρειών που είναι εγκατεστημένες στην ΕΕ»

(Το πλήρες κείμενο της παρούσας γνωμοδότησης διατίθεται στα αγγλικά, στα γαλλικά και στα γερμανικά μέσω του δικτυακού τόπου του ΕΕΠΔ στη διεύθυνση (www.edps.europa.eu))

(2014/C 116/04)

I. Εισαγωγή

I.1. Διαβούλευση με τον ΕΕΠΔ

1. Στις 27 Νοεμβρίου 2013, η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με την «Αποκατάσταση της εμπιστοσύνης στις ροές δεδομένων μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής»⁽¹⁾ (εφεξής: «η ανακοίνωση για την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης»). Η ανακοίνωση αυτή συνοδεύεται από έκθεση επί των πορισμάτων της συμπεροδρίας της ad hoc ομάδας εργασίας ΕΕ-ΗΠΑ για την προστασία των δεδομένων (στο εξής: «η έκθεση» και «η ομάδα εργασίας»).
2. Την ίδια ημέρα η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο όσον αφορά τη «Λειτουργία του ασφαλούς λιμένα από τη σκοπιά των πολιτών της Ένωσης και των εταιρειών που είναι εγκατεστημένες στην ΕΕ»⁽²⁾ (εφεξής: «η ανακοίνωση για τον ασφαλή λιμένα»).
3. Ο ΕΕΠΔ εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι του δόθηκε η δυνατότητα να διαβιβάσει άτυπα σχόλια στην Επιτροπή σε χρόνο προγενέστερο της έκδοσης των προαναφερθέντων εγγράφων. Τα έγγραφα αυτά εκδόθηκαν από την Επιτροπή την επαύριο των αποκαλύψεων περί των προγραμμάτων παρακολούθησης των υπηρεσιών πληροφοριών των ΗΠΑ. Δεδομένου του αντικτύπου των εν λόγω προγραμμάτων παρακολούθησης στα δικαιώματα των προσώπων στην ιδιωτική ζωή και στην προστασία των προσωπικών τους δεδομένων στην ΕΕ, ο ΕΕΠΔ πρόεβη στην έκδοση της παρούσας γνωμοδότησης με δική του πρωτοβουλία.

I.2. Στόχος και πεδίο εφαρμογής των εγγράφων της Επιτροπής

- a) Η ανακοίνωση για την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης και η έκθεση
4. Η ανακοίνωση προτείνει έναν τρόπο δράσης για την αντιμετώπιση της κατάστασης που δημιουργήθηκε από τις αποκάλυψεις για τα αμερικανικά προγράμματα συλλογής πληροφοριών (εφεξής: «τα προγράμματα» ή «τα αποκαλυφθέντα προγράμματα») και τις επιπτώσεις τους στην εμπιστοσύνη μεταξύ της ΕΕ και των ΗΠΑ. Στο κείμενο αυτό δεν εξετάζονται οι αποκάλυψεις σχετικά με παρόμοιες δραστηριότητες και/ή τη συνεργασία των κρατών μελών ή τρίτων χωρών με τις ΗΠΑ.
5. Η έκθεση συγκεντρώνει τα πορίσματα της συμπεροδρίας της ad hoc ομάδας εργασίας ΕΕ-ΗΠΑ για την προστασία των δεδομένων, η οποία συγκροτήθηκε σε συνέχεια της συνεδρίασης της Επιτροπής Μόνιμων Αντιπροσώπων (COREPER) της 18ης Ιουλίου 2013 με σκοπό να διαπιστώσει τα πραγματικά περιστατικά σχετικά με τα προγράμματα και τον αντίκτυπό τους στα θεμελιώδη δικαιώματα στην ΕΕ και στα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα των ευρωπαίων πολιτών. Στην έκθεση αναλύεται το νομικό πλαίσιο των ΗΠΑ⁽³⁾, ο τρόπος συλλογής και περαιτέρω επεξεργασίας των δεδομένων⁽⁴⁾ και οι υφιστάμενοι μηχανισμοί επίβλεψης και έννομης προστασίας.

⁽¹⁾ COM(2013) 846 τελικό.

⁽²⁾ COM(2013) 847 τελικό.

⁽³⁾ Ειδικότερα: το Σύνταγμα, όπως ερμηνεύεται από το Ανώτατο Δικαστήριο• το κεφάλαιο 702 του νόμου περί παρακολούθησης εξωτερικών πληροφοριών του 1978 (Foreign Intelligence Surveillance Act, FISA) (όπως τροποποιήθηκε με τον νόμο του 2008 περί τροποποίησης του νόμου FISA, 50 U.S.C. § 1881a)• και το κεφάλαιο 215 του Πατριωτικού Νόμου των ΗΠΑ (PATRIOT Act) του 2001 (με τον οποίο τροποποιήθηκε ομοίως ο FISA, 50 U.S.C. 1861) και το εκτελεστικό διάταγμα αριθ. 12333.

⁽⁴⁾ Βάσει των αποχαρακτηρισμένων εγγράφων και των πληροφοριών που παρασχέθηκαν από τις ΗΠΑ στην ομάδα εργασίας, περιλαμβανομένων γνωμοδοτήσεων του Δικαστηρίου Εποπτείας των Εξωτερικών Πληροφοριών (Foreign Intelligence Surveillance Court) (εφεξής: «FISC») και διαθέσιμων στο κοινό εγγράφων, όπως οι κατευθυντήριες οδηγίες του γενικού εισαγγελέα για τις εγχώριες επιχειρήσεις του Ομοσπονδιακού Γραφείου Ερευνών (Attorney General's Guidelines for Domestic FBI Operations).

6. Στην έκθεση γίνεται μνεία σε μια «δεύτερη οδό» («second track»), η οποία αποφασίστηκε κατά τη συνεδρίαση της COREPER της 18ης Ιουλίου 2013. Σύμφωνα με την έκθεση, η «δεύτερη οδός» προβλέπει τη δυνατότητα των οργάνων της ΕΕ να απευθύνουν στις αρχές των ΗΠΑ ερωτήσεις σχετικά με την εικαζόμενη παρακολούθηση των οργάνων και των διπλωματικών αποστολών της ΕΕ, καθώς και την έναρξη διμερών συνομιλιών των κρατών μελών με τις αμερικανικές αρχές σε θέματα εθνικής ασφάλειας.
7. Η έκθεση αναφέρει επίσης ότι αυτός ο διαχωρισμός περιόρισε εν μέρει τις συνομιλίες και τη ροή πληροφοριών στους κόλπους της ομάδας εργασίας. Ο ΕΕΠΔ δεν έχει λάβει καμία ενημέρωση σχετικά με τη «δεύτερη οδό» ή τη σύσταση παράλληλης ομάδας εργασίας με συναφείς αρμοδιότητες. Κατά συνέπεια, ζητείται από την Επιτροπή να ενημερώσει τον ΕΕΠΔ σχετικά με τα πορίσματα στο πλαίσιο της «δεύτερης οδού», ιδίως όσον αφορά την εικαζόμενη παρακολούθηση των οργάνων και των διπλωματικών αποστολών της ΕΕ.

β) Η ανακοίνωση για τον ασφαλή λιμένα

8. Στην ανακοίνωση για τον ασφαλή λιμένα αναλύεται η λειτουργία του, εντοπίζονται ελλείψεις και προτείνονται πιθανές βελτιώσεις. Η ανακοίνωση αναγνωρίζει τον αυξανόμενο όγκο των δεδομένων που διαβιβάζονται μεταξύ ΕΕ και ΗΠΑ, καθώς και τον αυξανόμενο αριθμό επιχειρήσεων που προσχωρούν στις αρχές του ασφαλούς λιμένα. Μετά από μια αναδρομή στη δομή και στη λειτουργία του ασφαλούς λιμένα, επισημαίνεται εμφaticά από την Επιτροπή η ανάγκη βελτίωσης της εφαρμογής των αρχών από τις προσχωρούσες επιχειρήσεις και τους υπεργολάβους τους. Για τον σκοπό αυτό, σύμφωνα με την ανακοίνωση, απαιτούνται η δημοσιοποίηση και η πιο αποτελεσματική ενσωμάτωση των αρχών του ασφαλούς λιμένα στις πολιτικές των επιχειρήσεων για την προστασία της ιδιωτικής ζωής, η δε Ομοσπονδιακή Επιτροπή Εμπορίου (FTC) καλείται να λάβει πιο ενεργά μέτρα για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης προς τις αρχές. Εξάλλου, η ευαισθητοποίηση σχετικά με τον ασφαλή λιμένα στην ΕΕ, και ιδίως σχετικά με την ύπαρξη του Πάνελ Προστασίας Δεδομένων της ΕΕ, πρέπει να αποτελεί μέλημα των αρχών προστασίας των δεδομένων. Επιπλέον, η Επιτροπή παρέχει λύσεις και για τη βελτίωση των μηχανισμών εναλλακτικής επίλυσης διαφορών.
9. Όσον αφορά την πρόσβαση σε δεδομένα που διαβιβάζονται υπό το καθεστώς του ασφαλούς λιμένα και υποβάλλονται σε περαιτέρω επεξεργασία από τις αρχές των ΗΠΑ, η Επιτροπή εμμένει στη θέση ότι αυτά δεν πρέπει να υπερβαίνουν το απολύτως αναγκαίο και αναλογικό. Προς αποφυγή της υπονόμευσης της παρεχόμενης προστασίας, η Επιτροπή ζητά επίσης μετ' επιτάσεως την προσεκτική παρακολούθηση των περιορισμών που επιβάλλονται στις πολιτικές για την προστασία της ιδιωτικής ζωής ώστε να ικανοποιούνται οι απαιτήσεις εθνικής ασφάλειας, δημόσιου συμφέροντος και εφαρμογής του νόμου. Η Επιτροπή ενθαρρύνει επίσης τις προσχωρούσες επιχειρήσεις στο να είναι διαφανείς ως προς τη χρήση αυτών των περιορισμών και του αντικτύπου τους στον εμπιστευτικό χαρακτήρα των επικοινωνιών, με απώτερο σκοπό την ευαισθητοποίηση των πολιτών.

1.3. Πεδίο εφαρμογής και στόχος της παρούσας γνωμοδότησης

10. Η παρούσα γνωμοδότηση εστιάζει στην ανακοίνωση για την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης και, εντός του ίδιου πλαισίου, στην ανακοίνωση για τον ασφαλή λιμένα. Κατά συνέπεια, το άμεσο αντικείμενό της δεν είναι οι αποκάλυψεις σχετικά με τις παρακολουθήσεις των κρατών μελών της ΕΕ, ανεξαρτήτως του εάν αυτές πραγματοποιήθηκαν σε συνεργασία με τις ΗΠΑ ή όχι, ούτε και οι παρακολουθήσεις από τρίτες χώρες πέραν των ΗΠΑ.
11. Η γνωμοδότηση ξεκινά με έναν σχολιασμό της γενικής προσέγγισης της ανακοίνωσης για την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης. Στο μέρος II αναλύεται εν συντομία η εφαρμοσιμότητα του ισχύοντος νομικού πλαισίου και τα αποτελέσματά του, ενώ παράλληλα διατυπώνονται σχόλια επί της ανακοίνωσης για τον ασφαλή λιμένα. Δεδομένου ότι η ομάδα του άρθρου 29⁽¹⁾ εξετάζει επί του παρόντος το ευρωπαϊκό και το διεθνές ισχύον νομικό πλαίσιο, η παρούσα γνωμοδότηση δεν επεξεργάζεται διεξοδικά το συγκεκριμένο θέμα. Στο μέρος III εξετάζονται οι συστάσεις της Επιτροπής ως προς τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν στο μέλλον.

1.4. Σχόλια επί της προσέγγισης της ανακοίνωσης για την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης

12. Η ανακοίνωση εστιάζει αφενός στην υπονόμευση της εμπιστοσύνης μεταξύ ΕΕ και ΗΠΑ εξαιτίας των αποκάλυψεων σχετικά με τα προγράμματα παρακολούθησης και, αφετέρου, στην ανάγκη αποκατάστασής της. Ο ΕΕΠΔ εκφράζει την ικανοποίησή του για τη διαπίστωση αυτή.

(¹) Η ομάδα εργασίας του άρθρου 29, η οποία συστάθηκε δυνάμει της οδηγίας 95/46/ΕΚ, έχει συμβουλευτικό χαρακτήρα και λειτουργεί υπό καθεστώς ανεξαρτησίας. Απαρτίζεται από εκπροσώπους των εθνικών αρχών προστασίας δεδομένων των κρατών μελών της ΕΕ, του ΕΕΠΔ και της Επιτροπής.

13. Εντούτοις, τα προγράμματα παρακολούθησης, την ύπαρξη των οποίων επιβεβαιώνει σαφώς σε ορισμένες περιπτώσεις η έκθεση⁽¹⁾, δεν πλήττουν μόνο την εμπιστοσύνη, αλλά θίγουν και τα έννομα δικαιώματα που θεσπίζονται στο πρωτογενές και στο δευτερογενές δικαίωμα της ΕΕ και του Συμβουλίου της Ευρώπης, ιδίως δε τα δικαιώματα της προστασίας της ιδιωτικής ζωής και της προστασίας των δεδομένων. Παράλληλα, τα προγράμματα είναι ενδεικτικά της μεγάλης κλίμακας συλλογής εξωτερικών πληροφοριών που πραγματοποιείται επί του παρόντος στο πλαίσιο του νομικού συστήματος των ΗΠΑ⁽²⁾, σύμφωνα με την ερμηνεία του αμερικανικού Ανώτατου Δικαστηρίου⁽³⁾. Η έκθεση επιβεβαιώνει επίσης την απουσία —από το αμερικανικό νομικό πλαίσιο— εγγυήσεων, μέτρων προστασίας, δικαιωμάτων και μηχανισμών επίβλεψης και έννομης προστασίας για τους πολίτες της ΕΕ⁽⁴⁾.
14. Όπως έχει επανειλημμένως επισημανθεί από την Επιτροπή, η εμπιστοσύνη των πολιτών και των επιχειρήσεων στις διαδικτυακές επικοινωνίες εξαρτάται από τη διαθεσιμότητα αποτελεσματικών τεχνικών εργαλείων προστασίας της ιδιωτικής ζωής, και ειδικότερα του εμπιστευτικού χαρακτήρα των επικοινωνιών. Η ανάγκη αυτή αναγνωρίζεται και από την ομάδα για την εποπτεία ζητημάτων που άπτονται τεχνολογικών και διαδικτυακών παρακολούθησεων των ΗΠΑ⁽⁵⁾, η οποία έχει προβεί σε πλήθος συστάσεων για την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης στα εργαλεία κρυπτογράφησης και στα εμπορικά προγράμματα λογισμικού, καθώς και για την εφαρμογή μηχανισμών ταχείας αποκατάστασης ευπαθειών λογισμικού. Η υπονόμηση της εμπιστοσύνης σε αυτά τα συστήματα θεωρείται από μερικούς εκ των πλέον διακεκριμένων εμπειρογνομόνων σε θέματα ασφάλειας μια από τις πιο αρνητικές συνέπειες των πρόσφατων συνομιλιών σχετικά με τις πράξεις επεξεργασίας σημάτων⁽⁶⁾. Δεδομένης της σημασίας της αποτελεσματικής ασφάλειας στον ευρωπαϊκό κυβερνοχώρο, η ΕΕ οφείλει να αντιδράσει σε αυτήν την τεχνική και πολιτική πρόκληση βάσει πρωτοβουλίας της Επιτροπής.
15. Στο τμήμα 3 της ανακοίνωσης, η Επιτροπή εξετάζει τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν στο μέλλον για την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης στις διαβιβάσεις δεδομένων μεταξύ ΕΕ και ΗΠΑ. Ο ΕΕΠΔ εκφράζει την ικανοποίησή του για το τμήμα 3, το οποίο εστιάζει στη βελτίωση του υφιστάμενου νομοθετικού πλαισίου και προτείνει νέες νομοθετικές πράξεις. Εντούτοις, η Επιτροπή δεν εξετάζει τον αντίκτυπο των προγραμμάτων στην κείμενη νομοθεσία των κρατών μελών, της ΕΕ και του Συμβουλίου της Ευρώπης. Ο ΕΕΠΔ φρονεί ότι ο αντίκτυπος αυτός έπρεπε να είχε υπάρξει αντικείμενο ενδελεχέστερης εξέτασης στην ανακοίνωση.

IV. Καταληκτικες παρατηρήσεις

79. Ο ΕΕΠΔ επικροτεί τα μέτρα που επεξεργάζεται η Επιτροπή, αλλά επισημαίνει ότι οι αποκαλυφθείσες δραστηριότητες παρακολούθησης των αμερικανικών υπηρεσιών πληροφοριών, πέραν του ότι υπονομεύουν την εμπιστοσύνη στις ροές δεδομένων μεταξύ ΕΕ και ΗΠΑ, πλήττουν και τα υφιστάμενα εκτελεστά δικαιώματα των πολιτών της ΕΕ στην προστασία της ιδιωτικής ζωής και των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που τους αφορούν. Τα δικαιώματα αυτά κατοχυρώνονται τόσο στο πρωτογενές όσο και στο παράγωγο δικαίωμα της ΕΕ και του Συμβουλίου της Ευρώπης. Κατά συνέπεια, ο ΕΕΠΔ εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι η ανακοίνωση για την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης δεν επεκτείνεται περισσότερο στον αντίκτυπο στα υφιστάμενα νομικά κείμενα.
80. Ο ΕΕΠΔ θα προέκρινε σε αρκετά σημεία της ανακοίνωσης μια πιο φιλόδοξη προσέγγιση της Επιτροπής όσον αφορά τον καθορισμό των μελλοντικών μέτρων, φρονεί δε ότι:
- Η ορθή εφαρμογή και επιβολή του ισχύοντος ευρωπαϊκού νομικού πλαισίου για την προστασία των δεδομένων, πέραν του ότι συνιστά νομοθετική απαίτηση, μπορεί να συμβάλει ουσιαστικά στην αποκατάσταση της εμπιστοσύνης. Το ίδιο ισχύει και για τα κείμενα που ρυθμίζουν τις διεθνείς μεταβιβάσεις μεταξύ ΕΕ και ΗΠΑ, περιλαμβανομένων των ισχυουσών αρχών του ασφαλούς λιμένα.
 - Η Επιτροπή πρέπει να εφιστά την προσοχή στο γεγονός ότι οι εξαιρέσεις ή οι περιορισμοί στα θεμελιώδη δικαιώματα για σκοπούς εθνικής ασφάλειας δικαιολογούνται και επιτρέπονται μόνον εφόσον η ύπαρξή τους είναι άκρως αναγκαία, αναλογική και σύμφωνη προς τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

(1) Βλέπε σ. 5, 10 και 26 της έκθεσης, όπου, βάσει των αποχαρακτηρισμένων γνωμοδοτήσεων του Δικαστηρίου Εποπτείας των Εξωτερικών Πληροφοριών, επιβεβαιώνεται ότι «οι υπηρεσίες πληροφοριών των ΗΠΑ καταφεύγουν σε μεγάλης εμβέλειας μεθόδους συλλογής σύμφωνα με το κεφάλαιο 702, όπως η συλλογή δεδομένων στο πλαίσιο του προγράμματος PRISM από διαδικτυακούς εξυπηρετητές ή η «συλλογή δεδομένων κατά τη διαβίβασή τους διαμέσου των ΗΠΑ».

(2) Οι ΗΠΑ επιβεβαίωσαν ότι η συγκέντρωση δεδομένων σχετικά με πρόσωπα που δεν είναι αμερικανοί υπήκοοι ρυθμίζεται και από άλλα νομικά πλαίσια για τη συλλογή πληροφοριών, χωρίς όμως να παράσχουν λεπτομέρειες για τις αρμόδιες αρχές και τις εφαρμοζόμενες διαδικασίες. Η ομάδα εργασίας δεν ενημερώθηκε σχετικά με όλα τα συναφή νομικά πλαίσια (βλέπε σ. 13 της έκθεσης).

(3) Βλέπε σ. 4-12 της έκθεσης.

(4) Βλέπε σ. 26-27 της έκθεσης.

(5) «Liberty and Security in a Changing World», Report and Recommendations of The President's Review Group on Intelligence and Communications Technologies, ιδίως οι συστάσεις 25, 29 και 30. http://www.whitehouse.gov/sites/default/files/docs/2013-12-12_rg_final_report.pdf

(6) B Schneier, C Soghoian in report of 6 September 2013, <http://www.theguardian.com/world/2013/sep/05/nsa-gchq-encryption-codes-security> B. Preneel: ISSE 2013 closing keynote: «The Cryptographic Year in Review» http://homes.esat.kuleuven.be/~preneel/preneel_isse13.pdf

- Ο ΕΕΠΔ προκρίνει σαφώς την άποψη ότι η παγίωση και η βελτίωση του πλαισίου της προστασίας των δεδομένων στην ΕΕ προϋποθέτει την ταχεία έκδοση προτάσεων για τη μεταρρύθμιση της προστασίας των δεδομένων, οι οποίες θα περιέχουν επαρκείς ουσιαστικές διατάξεις για την ισχυρότερη, αποτελεσματικότερη και συνεκτικότερη κατοχύρωση της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και της ιδιωτικής ζωής στο πλήρες φάσμα της νομοθεσίας της ΕΕ. Οι προτάσεις αυτές θα πρέπει επίσης να προβλέπουν την επαρκή προστασία των δεδομένων σε περίπτωση περαιτέρω επεξεργασίας τους για σκοπούς επιβολής του νόμου και σε περιπτώσεις σύγκρουσης διεθνών δικαιοδοσιών.
- Οι αρχές του ασφαλούς λιμένα πρέπει να αναθεωρηθούν και να ενισχυθούν σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής. Ο ΕΕΠΔ συνιστά τον καθορισμό αυστηρότερων προθεσμιών για τη λήψη αυτών των μέτρων, περιλαμβανομένων των κατάλληλων μέτρων παρακολούθησης σε περίπτωση εκκρεμών ελλείψεων.
- Πρέπει να ενισχυθούν οι εγγυήσεις προστασίας δεδομένων που εφαρμόζονται στη συνεργασία μεταξύ των αρχών επιβολής του νόμου της ΕΕ και των ΗΠΑ. Η υπό διαπραγμάτευση «συμφωνία-πλαίσιο» δεν πρέπει να νομιμοποιεί μαζικές διαβιβάσεις δεδομένων, αλλά να ευθυγραμμιστεί με το υφιστάμενο πλαίσιο προστασίας των δεδομένων και με το αποτέλεσμα της εν εξελίξει διαδικασίας αναθεώρησής του. Ειδικότερα, κάθε πρόσωπο στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα πρέπει να έχει πρόσβαση σε αποτελεσματικούς μηχανισμούς έννομης προστασίας, ανεξαρτήτως εθνικότητας. Η απαίτηση αυτή πρέπει να ενσωματωθεί εν ευθέτω χρόνω στις ισχύουσες διεθνείς συμφωνίες μέσω πρόσφορων, εάν είναι αναγκαίο, μεταβατικών ρητρών.
- Η Επιτροπή καλείται να στηρίξει τις προσπάθειες των αμερικανικών αρχών και του αμερικανικού Κογκρέσου για τη θέσπιση ενός γενικού νόμου περί προστασίας της ιδιωτικής ζωής, ο οποίος θα προβλέπει ισχυρές εγγυήσεις και επαρκείς μηχανισμούς επίβλεψης, ιδίως σε τομείς που στερούνται επί του παρόντος ουσιαστικών ρυθμίσεων προστασίας της ιδιωτικής ζωής.
- Οι τρέχουσες διαπραγματεύσεις για τη σύναψη διατλαντικής εταιρικής σχέσης εμπορίου και επενδύσεων (ΤΤΙΡ) δεν πρέπει να επηρεάσουν δυσμενώς την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των πολιτών. Παράλληλα, θα ήταν σκόπιμο η Επιτροπή να διερευνήσει το ενδεχόμενο καθορισμού ενός κοινού στόχου σταδιακής αύξησης της διαλειτουργικότητας μεταξύ των νομικών πλαισίων για την προστασία της ιδιωτικής ζωής και των δεδομένων, στην επίτευξη του οποίου οι ΗΠΑ θα μπορούσαν να συνεισφέρουν με τον τρόπο που αναφέρεται ανωτέρω.
- Στα μέτρα για τη διεθνή προώθηση των κανόνων προστασίας της ιδιωτικής ζωής πρέπει να περιλαμβάνεται:
 - i. η πλήρης ευθυγράμμιση των νέων διεθνών κειμένων προς το ευρωπαϊκό πλαίσιο προστασίας των δεδομένων,
 - ii. η προώθηση της προσχώρησης τρίτων χωρών, και ιδίως των ΗΠΑ, στη σύμβαση 108 του Συμβουλίου της Ευρώπης,
 - iii. η υποστήριξη της έκδοσης ενός διεθνούς κειμένου το οποίο θα περιέχει την απαίτηση σεβασμού των κανόνων προστασίας των δεδομένων από τις υπηρεσίες πληροφοριών. Το κείμενο αυτό θα μπορούσε να εκδοθεί σε επίπεδο ΟΗΕ βάσει του άρθρου 17 του Διεθνούς Συμφώνου για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα (ICCPR).
- Οι δραστηριότητες επίβλεψης πρέπει σε κάθε περίπτωση να πραγματοποιούνται με σεβασμό προς τις αρχές του κράτους δικαίου, της αναγκαιότητας και της αναλογικότητας σε μια δημοκρατική κοινωνία. Κατά συνέπεια, πρέπει να αποσαφηνίζεται το ισχύον νομικό πλαίσιο σε κάθε συναφές επίπεδο και, εάν κρίνεται αναγκαίο, να συμπληρώνεται, μεταξύ άλλων με κατάλληλους και επαρκώς ισχυρούς μηχανισμούς επίβλεψης.
- Τα όργανα της ΕΕ και όλοι οι αρμόδιοι φορείς στα κράτη μέλη έχουν, ως υπεύθυνοι επεξεργασίας δεδομένων, την άμεση ευθύνη για την παροχή εγγυήσεων ως προς την ασφάλεια σε θέματα ΤΠ. Για τον σκοπό αυτό, απαιτείται αφενός η διενέργεια εκτίμησης κινδύνου για την ασφάλεια των δεδομένων στο κατάλληλο επίπεδο και, αφετέρου, η ενθάρρυνση της έρευνας σχετικά με μηχανισμούς κρυπτογράφησης, καθώς και η ευαισθητοποίηση των υπευθύνων επεξεργασίας των δεδομένων αλλά και των πολιτών σχετικά με τους κινδύνους που ενέχουν για την ιδιωτική ζωή τα πωλούμενα ή χρησιμοποιούμενα προϊόντα. Προς τούτο, πρέπει να ζητείται από τους κατασκευαστές να χρησιμοποιούν συγκεκριμένες μεθόδους σχεδιασμού ώστε να αποτρέπονται ή, τουλάχιστον, να μειώνονται αυτοί οι κίνδυνοι. Η ΕΕ καλείται να αναλάβει πρωτοβουλίες εκπαίδευσης σχετικά με την ασφάλεια των δεδομένων που υποβάλλονται σε επεξεργασία στο διαδίκτυο.

Βρυξέλλες, 20 Φεβρουαρίου 2014.

Peter HUSTINX

Ευρωπαίος Επόπτης Προστασίας Δεδομένων